

Yaratılmışlar içerisinde en yüksek ilim sahibi kimdir? İblisin de alim olduğu söyleniyor. En çok ilim kimlerde var?

Hazreti Peygamber Efendimiz (a.s.m) Allah'ın ism-i azamına mazhar olduğu için, Allah'ın her bir isim ve sıfatı onda azami bir şekilde tecelli etmiş ve her konuda en yüksek makama erişmiştir. Hiçbir mahlukat kemal sıfatlarda Peygamber Efendimiz (asm)'i geçemez.

Üstadımız bu inceliğe şu şekilde işaret ediyor:

“Hem İsm-i Âzama mazhar olan Resul-ü Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmın bir ayette mazhar olduğu feyz-i İlâhî, belki bir peygamberin umum feyzi kadar olabilir...”(1)

İsm-i azam, Allah'ın ilim sıfatını da içinde barındırdığı için, bu isme mazhar olan birisi ilimde de zirvede demektir. Peygamber Efendimiz Hazret-i Muhammed (asm) ism-i azamın en azami makamındadır. Diğer peygamberler de ism-i azama mahzardır, lakin Peygamberimiz (asm)'in derece ve mertebesine ulaşamıyorlar. Mahlukatın en seçkinleri peygamberlerdir.

İlim sıfatı kainatta her şeyi kuşatmıştır, yani her eşyada tecelli etmiştir, ama en parlak en azami en yüksek Peygamber Efendimiz (asm)'de tecelli ile tezahür etmiştir.

“Hem binler dua ve münâcâtlarından Cevşenü'l-Kebîr ile öyle bir marifet-i Rabbâniye ile öyle bir derecede Rabbini tavsif ediyor ki, o zamandan beri gelen ehl-i mârifet ve ehl-i velâyet, telâhuk-u efkârla beraber, ne o mertebe-i marifete ve ne de o derece-i tavsife yetişememeleri gösteriyor ki, duada dahi onun misli yoktur.”(2)

“S - Şeytanın kalbinde marifet var mıdır?”

“C - Yoktur. Çünkü, san'at-ı fitriyesi iktizasınca, kalbi daima idlâl ile telkin için, fikri, daima küfrü tasavvur etmekle meşgul olduğundan, kalbinde veya fikrinde boş bir yer marifet için kalmıyor.”(3)

Üstad Hazretlerinin bu ifadesinden, şeytanın kalbinde marifetin olmadığını, dolayısı ile de Allah'ı hakkı ile bilmediğini anlıyoruz. Demek şeytan Allah'ı bilmeden isyan etmiş manası çıkıyor. Zaten Allah'a marifeti olan birisi küfür derecesinde ona isyan etmez. Ancak günahlar boyutunda isyan eder ki, bu isyan kasdi bir meydan okuma değil, nefis ve şeytan gibi düşmanlara aldanarak günaha girmek şeklindedir.

Marifet, ilimden ileri ilimden daha üstün bir bilgi şeklidir. Şeytanın ilmi ifsat, şer ve dalalet üzerine inkişaf eden bir ilimdir. Dolayısı ile şeytan, değil peygamber ve melekler, sıradan bir müminin marifeti kadar bir marifete bile sahip değildir.

Halkımız arasında *"İblis meleklerdendi, hatta onların akıl hocasıydı, onlara ders verirdi."* şeklinde anlatılanlar, genelde İsrailiyat kaynaklı bilgilerdir, sağlam ve muteber kaynaklarda yer almamaktadır.

Dipnotlar:

- (1) bk. [Sözler, Yirmi Dördüncü Söz, Üçüncü Dal.](#)
- (2) bk. [Şualar, Yedinci Şua.](#)
- (3) bk. [İşârâtü'l-İ'câz, Bakara Sûresi, 6. Ayet Tefsiri.](#)